

DOETINCHEM EN

ONTWIKKELINGS SAMENWERKING

Jaarverslag 2014

Stedenband Doetinchem
La Libertad

Stedenband Doetinchem - La Libertad werkt aan 4 Millenniumdoelen

Maaltijdvoorziening
arme ouderen

Alle kinderen naar
de basisschool

Verbetering water & sanitatie
Huizenbouw

Stimulering lokale economie
Aanleg verbindingsweg
Opstarten beroepscursussen

Inhoud

Voorwoord	2
Organisatie	3
Activiteiten in Doetinchem.....	4
Muurschilderen	4
Acties 2014 voor La Libertad	5
Uitwisselingen	6
Publicaties in lokale en sociale media	7
Projecten in La Libertad.....	8
Alle kinderen naar school	8
Ontwikkeling beroepsopleiding in La Libertad	9
Trazabilidad	11
Ontwikkeling toerisme in La Libertad.....	12
Microkredietprogramma	14
Woningbouw	15
Boerenmarkt in La Libertad	16
Schoon water voor La Libertad.....	17
Asilo Ancianos.....	20
Lijst van afkortingen	21
Jaarrekening DOS 2014	22
Balans per 31 december	22
Overzicht Baten en lasten	23
Toelichting op de balans.....	23
Toelichting op het overzicht baten en lasten	24

Voorwoord

Vanaf 1992 hebben Doetinchem en La Libertad in Nicaragua een stedenband. In 1990 stond Nicaragua aan het begin van een periode van wederopbouw na een lange tijd van dictatuur en burgeroorlog. In Doetinchem werd toen sterk de behoefte gevoeld een bijdrage te leveren aan de opbouw van het land. De stedenband is daarvoor een goed middel gebleken.

Sinds een aantal jaren richt Doetinchem zich met projecten in onze partnerstad La Libertad vooral op het behalen van enkele millenniumdoelen. In 2014 waren de volgende projecten in uitvoering: Alle kinderen naar school (millenniumdoel 2), Schoon water voor La Libertad (millenniumdoel 7), beroepsopleidingen, ontwikkeling toeristische activiteiten, trazabilidad, microkredietprogramma (millenniumdoel 8).

Het woningbouwprogramma en de bouw voor een verblijf voor ouderen (millenniumdoel 7) heeft in 2014 stilgelegen. Het microkredietprogramma is in de loop van 2014 stopgezet.

Het starten van een project in Nicaragua heeft vaak een lange aanlooptijd nodig. Zo zijn er in 2011 al plannen gemaakt en fondsen geworven voor projecten die in 2014 en 2015 pas in uitvoering kwamen. Het Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua (LBSNN) doet namens onze stedenband veel voorwerk. Om in aanmerking te komen voor cofinanciering van Hivos moet aan bepaalde voorwaarden worden voldaan. Soms lukt het niet een project van de grond te krijgen. DOS en het SBSNN hebben in 2014 de financiële middelen die gelabeld waren voor projecten in La Libertad, in duurzame projecten kunnen inzetten. Daarbij zijn we ervan uitgegaan dat de helft van het benodigde bedrag uit Nicaragua zelf komt.

Het is fijn te merken dat een grote groep instellingen, bedrijven en particulieren de stedenband met La Libertad een goede zaak vinden. Vaste donateurs dragen hun steentje bij. Tijdens de publieksactie in het najaar hebben we van velen een bijdrage in natura of een donatie ontvangen. Hartelijk dank daarvoor.

Met het oog op het naderende jaar 2015, het jaar waarin de millenniumdoelen wereldwijd gehaald zouden moeten worden, is in 2014 op diverse niveaus van gedachten gewisseld over de toekomst van de stedenband. Tijdens het bezoek van een delegatie van DOS in februari is gesproken met de viceburgemeester en de stedenbandorganisatie FC Juntos in La Libertad. In mei was de burgemeester van La Libertad en voorzitter van FC Juntos in Doetinchem. Ook was er overleg met andere steden in Nederland met een partnerstad in Nicaragua.

Dit heeft geresulteerd in het opstellen van een visiedocument dat in 2015 met de gemeenteraad zal worden besproken.

In de tweede helft van 2014 heeft burgemeester Damarys Lopez Mata in La Libertad plaats moeten maken voor Darwin Kauffman Flores. De reden hiervoor is zowel bij ons als bij veel Libertijnen onduidelijk gebleven.

In dit jaarverslag een overzicht van de activiteiten in Doetinchem en de stand van zaken van de projecten in La Libertad. Op www.dos-doetinchem.nl meer informatie. Daarnaast de jaarrekening met een overzicht van de baten en lasten.

Ted van Vilsteren,
voorzitter stichting Doetinchem en Ontwikkelingssamenwerking (DOS)

Organisatie

De stichting Doetinchem en Ontwikkelingssamenwerking (DOS) is een vrijwilligersorganisatie die, samen met zoveel mogelijk partners uit het maatschappelijk middenveld van Doetinchem, invulling geeft aan de stedenband met La Libertad. Sinds 1992 zijn vele kleine en grotere projecten gerealiseerd.

DOS is in 1990 opgericht op initiatief van de gemeenteraad van Doetinchem, met als doel een stedenbandrelatie aan te gaan met een stad in een ontwikkelingsland. Dat is La Libertad in Nicaragua geworden.

In 2007 heeft Doetinchem zich aangesloten bij het programma Caminando Juntos van het Landelijke Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua (LBSNN) en Hivos. Sindsdien staat het werken aan de millenniumdoelen centraal. DOS ondersteunt La Libertad op het niveau van onderwijs, water en sanitatie, huisbouw en bevordering van de lokale economie. Daarnaast steunen we kleinschalige sociale projecten.

Stichting Doetinchem en Ontwikkelingssamenwerking (DOS)

Wilhelminastraat 77

7001 GV Doetinchem

0314 332 995

secretariaat@dos-doetinchem.nl

www.dos-doetinchem.nl

www.facebook.com/doetinchem.enontwikkelingssamenwerking

Bestuur

Ted van Vilsteren (voorzitter)

Anneke van der Haar-van der Hoeven (secretaris)

Josée Fenneman (penningmeester)

Jos Leeters (woningbouw)

Pieter Koning (namens de gemeenteraad tot juni 2014)

Cathy Bouwens (namens de gemeenteraad vanaf september 2014)

Mart Hopmans (onderwijs)

Jan Smit (bedrijfsleven)

Jeroen Helder (water)

Vera Buddingh (beroepsonderwijs)

Elleke Stapelbroek (PR tot 1 februari 2014)

Monic Schaapveld (PR vanaf 1 mei 2014)

Comité van Aanbeveling

Herman Kaiser (burgemeester van Doetinchem tot juli 2013)

Sarien Shkolnik-Oostwouder (raad van bestuur Graafschap College)

Dick Chargois (bedrijfsleven)

Henny van der Kracht (directeur IJsselkring)

Financiële handelingen namens DOS

Dirk Stouten

NL 19 RABO 0384 3788 97

Kamer van Koophandel

41051015

Activiteiten in Doetinchem

Muurschilderen

Begin november was Caty Centeno Escott uit Nicaragua in Doetinchem. Zij heeft de leerlingen van groep 6, 7 en 8 van de Canadaschool begeleid bij het maken van een muurschildering (*mural*). In de week daarvoor ontvingen de leerlingen lessen over Nicaragua en de stedenband van Doetinchem met La Libertad door respectievelijk kinderboekenschrijver Gerard Sonnemans en vrijwilligers van DOS. Op vrijdag 7 november werd de kleurrijke schildering onthuld door wethouder Peter Drenth.

Het maken van een *mural* is een kunstvorm uit Nicaragua, waarmee aandacht wordt gevraagd voor sociale thema's. In Nicaragua zie je ze veel op muren. Het is een goede manier gebleken om ook Nederlandse schoolkinderen te interesseren voor medemensen over de grens en de maatschappelijke thema's hier en daar.

Het thema van de muurschildering is 'Voor iedereen een passende plek op school'. De *mural* is voor iedereen die langskomt op de Dichterseweg, goed te zien.

Acties 2014 voor La Libertad

In het jaar 2014 hebben scholen, bedrijven, donateurs en vrijwilligers DOS financieel gesteund. In het najaar van 2014 heeft DOS de stedenband met La Libertad in de schijnwerpers gezet onder het motto:

Doetinchem-La Libertad: stedenband werkt door!

19 december de hele dag live radio Optimaal FM voor het goede doel

In een vroeg stadium was er al contact met Optimaal FM en de opleiding Marketing en Communicatie / Junior Accountmanager van het Graafschap College.

Andere scholen, clubs en instellingen zijn ook benaderd om via acties hieraan mee te doen. Vanaf 29 november zond Optimaal FM dagelijks promo's uit om de luisteraars warm te maken voor de actie. Studenten van het Graafschap College hebben voor DOS radiospotjes verkocht aan bedrijven. Het Metzo College doneerde de opbrengst van de WK-voetbalpool. Leerkrachten konden inschrijven voor een schilderij met het DOS-vogeltje erop. Docent CKV Inke van Dijk maakt de schilderijen. Leerlingen van de Jan Ligthartschool uit Zelhem kregen een 'microkrediet' van 5 euro dat ze door investeren moesten zien te vermeerderen. De winst was voor het goede doel. Ambtenaren van de gemeente Doetinchem fietsten gedurende het jaar ruim € 700 bij elkaar. En DOS verkocht vogeltjes die de stedenband tussen Doetinchem en La Libertad, de stad waar DOS actief is, symboliseren. Medewerkers van waterschap Rijn en IJssel vonden een vogeltje in hun kerstpakket. Daarnaast waren er de vaste donateurs van DOS en inkomsten uit landelijke subsidieprogramma's.

19 december

Hoogtepunt en afsluiting van de acties in 2014 was de marathon radio-uitzending op vrijdag 19 december, van 9 uur tot 21 uur live vanuit het Doetinchemse stadhuis. Optimaal FM had daar een mobiele studio. Het was het idee van het Glazen Huis, maar dan op één dag. De dj's werkten op deze dag belangeloos mee. Radiospotjes van bedrijven werden meermalen uitgezonden. Vrijwilligers collecteerden en flyerden in de stad, de opbrengsten van de acties werden live bekendgemaakt. Een 'vliegende' presentator van Optimaal FM liep met een microfoon door de stad om mensen te interviewen.

Gedurende de hele dag werden interviews met bekende en minder bekende Nederlanders uitgezonden, waaronder burgemeester Joosten en voormalig burgemeester Kaiser. Vanuit Nicaragua was er contact met Sergio Lazo, vicevoorzitter van de stedenbandorganisatie in La Libertad en met Stef Biemans, producent van tv-series over o.a. Nicaragua, waar hij zelf woont.

Uitwisselingen

Werkbezoek DOS aan La Libertad

Van 17 tot 28 februari 2014 bezochten Anneke van der Haar, Mart Hopmans en Monic Schaapveld La Libertad. Zij lieten zich informeren over de lopende projecten. Na een lange voorbereidingstijd zijn een aantal belangrijke projecten van start gegaan. Dit geldt voor het ontwikkelen van een toeristisch aanbod, een microkredietprogramma en het professionaliseren van beroepsopleidingen. De bijdrage voor het programma 'Alle kinderen naar school' is dit jaar voor het eerst ook besteed aan kinderen met een beperking.

Mart Hopmans gaf middels een workshop een vervolg aan het programma voor het vervaardigen van aanvullend interactief en duurzaam lesmateriaal. In 2011 is daarmee een begin gemaakt en het voorziet in een behoefte. Met name op de plattelandsschooltjes met maar één lokaal zijn onderwijsmiddelen waar de verschillende groepen zelfstandig mee aan het werk kunnen, van belang.

Vooruitgang

De delegatie heeft gezien dat het beter gaat met Nicaragua en relatief goed met La Libertad. Dat blijkt uit de aanleg van meer wegen, meer mooi onderhouden huizen en een uitgebreider en gevarieerder winkelbestand. Het lukt beter om met behulp van Nicaraguaanse investeerders projecten op te zetten. Zo ondersteunt de Canadese goudmijn B2Gold sinds 2010 een aantal sociale projecten. De Foundation Centro Empresarial Pellas, een rijke Nicaraguaanse onderneming, helpt bij de bevordering van lokaal toerisme.

Dat is een goede ontwikkeling. Doetinchemse hulp kan op termijn afgebouwd worden. Over de vragen: Wat is de visie van La Libertad op de stedenband voor de toekomst? Hoe continueren we de vriendschapsband zonder financiële investeringen vanuit Doetinchem? hebben we goede gesprekken gevoerd met onze partners in La Libertad.

Bezoek Jos Leeters aan La Libertad

In mei was Jos Leeters voor zijn werk in Midden-Amerika. Hij heeft zijn aanwezigheid daar benut voor een kort bezoek aan La Libertad. Belangrijkste doelstelling was het bespreken van de stand van zaken van het nieuwe woningbouwplan, waarvoor een Nicaraguaans architectenbureau een opdracht had gekregen.

Bezoek uit La Libertad

Burgemeester Damarys Lopez en Hector Kauffman uit La Libertad brachten eind mei een werkbezoek aan Doetinchem. Het accent van het bezoek lag bij het beroepsonderwijs en de zorg voor kinderen met een beperking. De delegatie van onze partnerstad bezocht op het Graafschap College de afdelingen techniek, toerisme, horeca en sport en beweging. Sportservicecentrum Doetinchem liet

zien hoe het burgers meer in beweging wil krijgen. Op verzoek van burgemeester Damarys zullen ze een aantal voorbeelden uitwerken voor La Libertad.

Sinds 2006 is in La Libertad een school voor kinderen met een handicap: Los Pipitos. Mariëndael in Doetinchem is in hetzelfde jaar begonnen. Tijdens het bezoek aan deze school ontdekte men overeenkomsten, maar ook veel verschillen in educatieve en therapeutische mogelijkheden. Het bezoek aan Fatima en enkele dagbestedingsactiviteiten in Doetinchem maakte veel indruk op de burgemeester van La Libertad.

Kennis en ervaring over diverse andere thema's, zoals de zorg voor ouderen bij Schavenweide, en een aantal bestuurlijke thema's op het stadhuis, stonden ook op het programma. De nieuwe gemeenteraad en het college hebben op 28 mei kennismemaakt met Damarys en Hector tijdens een informatieve raadsbijeenkomst.

Missie waterschap Rijn en IJssel aan La Libertad

Van 30 juni tot 4 juli brachten experts van het waterschap een bezoek aan La Libertad. Zie verder bij hoofdstuk Schoon water voor La Libertad.

Waterexperts uit La Libertad lopen stage bij waterschap

Van 22 tot 30 september waren zeven vertegenwoordigers van een Nicaraguaans watercomité te gast bij waterschap Rijn en IJssel. Zie verder bij hoofdstuk Schoon water voor La Libertad.

Publicaties in lokale en sociale media

In 2014 zijn nieuwsbrieven verschenen in februari, april, juni en oktober. Deze nieuwsbrieven zijn te vinden op www.doetinchem.nl > nieuws en publicaties. Daarin links met achtergrondinformatie over de beschreven thema's in dit jaarverslag.

Via de facebookpagina van DOS www.facebook.com/doetinchem.enontwikkelingssamenwerking vond het afgelopen jaar ook veel uitwisseling plaats. DOS heeft ruim 600 vrienden van wie de helft in Nicaragua woont.

De stedenband en de lokale media: 12 artikelen in huis-aan-huisbladen en 15 uur radiozendtijd via de regionale radiozender Optimaal FM.

Projecten in La Libertad

Alle kinderen naar school

Om het onderwijs in Nicaragua te verbeteren en meer kinderen naar school te krijgen, heeft het LBSNN in samenwerking met het Nicaraguaanse ministerie van onderwijs een onderwijsplan uitgewerkt. Sinds 2008 zetten DOS en haar partners (ministerie van onderwijs MINED, gemeente La Libertad en Fundacion Crecemos Juntos) in La Libertad zich samen in voor een betere bereikbaarheid van scholen, meer schoolbankjes, meer en beter opgeleide leerkrachten, schoolmaaltijden voor alle kinderen, scholing voor ouders en rugzakjes met schoolmateriaal voor kinderen van de doelgroep. De laatste jaren is meer nadruk komen te liggen op het op school houden van de kinderen tot en met de zesde klas, 'La Batalla por el sexto grado'. In 2014 heeft Doetinchem € 25.000 geïnvesteerd in het basisonderwijs. Daarvoor ontvingen 300 kinderen een rugzakje met schoolspullen. 95 schoolbankjes werden gerepareerd. 167 ouders kregen een scholing over het belang van onderwijs, ouderverantwoordelijkheid, kinderrechten, kinderarbeid en het creëren van kinderarbeidvrije zones.

We investeerden in methoden die de kwaliteit van het onderwijs verbeteren. 100 leerkrachten zijn bijgeschoold in rekenmethoden, het ontwikkelen en toepassen van educatieve spellen op basis van de Doetinchemse methode en het omgaan met pesten op school.

Tijdens het bezoek van de Doetinchemse delegatie in februari 2014 heeft Mart Hopmans twee workshops verzorgd met nieuw materiaal dat ontwikkeld is door Lipkje Stolk en door een leerkracht uit buurgemeente San Pedro. Daar namen 55 leerkrachten aan deel. Zij kregen uitleg over het maken en gebruiken van de spellen. Vervolgens zijn de spellen door twintig van hen ook gemaakt en geleverd aan acht scholen. In augustus heeft de onderwijscommissie een tweede training gegeven over dit onderwerp, waar 45 leerkrachten aan meededen.

Negentig kinderen zijn in 2014 naar school gebracht. Daarnaast hebben risicoleerlingen een schoolpakket ontvangen en werden er extra activiteiten aangeboden op recreatief, educatief en bewustwordingsvlak om ze op school te houden.

Ook in 2014 is er op dit punt sprake van een goed resultaat. Ruim 97% van de kinderen bleef op school.

Los Pipitos

In dit jaar is een flink bedrag (US\$ 10.400) geïnvesteerd in leermiddelen en therapeutisch materiaal voor leerlingen met een beperking. In La Libertad zijn 326 kinderen met een bepaalde beperking. Hiervan waren er begin van het jaar 19 ingeschreven op de school voor speciaal onderwijs van Los

Pipitos in de stad. Ruim 100 van deze kinderen volgen onderwijs op reguliere scholen. Sommigen hebben ook therapie bij Los Pipitos. Anderen worden door de fysiotherapeut thuis bezocht. Het programma Los Pipitos is grotendeels uitgevoerd. De start is moeizaam verlopen. Deels vanwege gemeentelijke veranderingen, deels vanwege beperkte capaciteit van Los Pipitos. Materialen zijn aangeschaft, tevens zijn trainingen gegeven en huisbezoeken afgelegd. Voor ouders van een kind met een beperking werden 5 bijeenkomsten georganiseerd waar 77 ouders aan hebben deelgenomen. De cursus gebarentaal heeft helaas niet plaats kunnen hebben door de beperkte capaciteit bij Los Pipitos.

Aan het eind van het seizoen 2014 waren er 31 kinderen ingeschreven op Los Pipitos.

Campagne Stop kinderarbeid

Het creëren van kinderarbeidvrije zones is in Nicaragua nieuw beleid. Ter gelegenheid van de derde wereldconferentie Kinderarbeid in oktober 2013 in Brazilië was in Managua van 3 tot 5 oktober een conferentie met ngo's en bestuurders. Hieruit is voortgekomen de Declaratie van Managua.

In 2014 is in La Libertad actief campagne gevoerd om het onderwijs te promoten en kinderen naar school te krijgen. Dit is gedaan met banners, radioberichten, verkoop van spullen, activiteiten voor kinderen, uitdelen van presentjes en huisbezoeken.

Ontwikkeling beroepsopleiding in La Libertad

Technisch onderwijs is iets relatief nieuws in Nicaragua. Sinds 2009 zijn in La Libertad gesprekken gevoerd om te komen tot een vorm van beroepsonderwijs. Daaraan namen deel FC Juntos (de lokale stedenbandorganisatie in La Libertad), de boerenorganisatie ASOGALES, vertegenwoordigers van de mijn, het ministerie van onderwijs (MINED), het instituut voor beroepsopleidingen INATEC (Instituto Nacional Tecnológico) en vertegenwoordigers van het LBSNN in Managua.

La Libertad heeft drie sectoren met economisch potentieel: landbouw, mijnbouw en dienstverlening. In september 2011 is de eerste beroepsopleiding in La Libertad gestart, de opleiding tot landbouw en veeteelttechnicus.

In 2013 volgden 42 leerlingen een van de volgende beroepsopleidingen:

- tweejarige opleiding agropecuario (landbouw en veeteelt)
- eenjarige opleiding mecanica basica (automonteur)
- eenjarige opleiding electricidad domiciliar (elektrotechniek).

Tien leerlingen van de opleiding tot automonteur behaalden eind november 2013 hun diploma.

De andere twee opleidingen zijn ook bijna afgerond, maar daarvan hebben we nog geen eindrapportages ontvangen.

In 2014 zijn er op allerlei plaatsen in Nicaragua Escuelas de Oficio Municipal (gemeentelijke beroepsopleidingen) opgericht. Dit is een initiatief van de landelijke overheid. Ook in La Libertad ging deze school voor beroepsonderwijs van start. In overleg met de gemeente La Libertad heeft Doetinchem een bijdrage van € 25.360 (€ 50.720 na verdubbeling door Hivos/LBSNN) voor de volgende opleidingen beschikbaar gesteld:

- tweejarige vakopleidingen in La Libertad: veterinario (veeteelt) en mecanica automotriz (automonteur),
- eenjarige opleidingen: topografía (topografie) en enfermería (verpleegkunde),
- korte cursussen: belleza (schoonheidsspecialiste), panaderia y pasteleria (bakker en taartenmaker), electricidad residencial (elektriciteit in woonomgeving), soldadura (lassen), ebanisteria (timmerwerk), albañileria (metselwerk) en repostería y decoración (banketbakker en decoratie).

Dit is ongeveer de helft van de totale kosten. Hiermee zijn in 2014 11 cursussen uitgevoerd, waaraan 278 vrouwen en 28 mannen deelgenomen hebben.

Voor de tweejarige opleiding veterinaire technicus (ruraal en urbaan) heeft Doetinchem begin 2014 al € 9.501 (€ 19.002 na verdubbeling door Hivos/LBSNN) beschikbaar gesteld. Deze cursus is in 2014 niet van de grond gekomen. In 2015 wordt deze cursus opnieuw aangeboden.

Van de gemeente La Libertad verwachten we nog een inhoudelijk en financieel verslag in inzake uitvoering Escuela de Oficio Municipal in La Libertad in 2014. Dat kunnen we in dit jaarverslag niet meer verwerken.

Op verzoek van Doetinchem zullen co-docenten aangesteld worden, die op vrijwilligersbasis meelopen met de docent, en daarnaast een docentenopleiding bij INATEC kunnen volgen. Doel is dat in La Libertad opgeleide vakdocenten beschikbaar zijn om in de toekomst de cursussen voort te zetten. Nu moeten gekwalificeerde docenten soms van ver komen, hetgeen tot problemen leidt. Tegelijkertijd kunnen deze co-docenten hand- en spandiensten verrichten tijdens de cursus, bijvoorbeeld in de voorbereiding van een goede praktijkles.

Praktijkles voor de studenten van de opleiding técnico agropecuario

Trazabilidad

Het ministerie van landbouw in Nicaragua (MAGFOR) heeft een programma opgezet voor het vastleggen van het traject van de herkomst van vlees (trazabilidad/trace ability). Koeien krijgen net als in Nederland een identificatielabel in hun oor. Het is nodig om de stier of de koe te kunnen volgen van de geboorte tot en met de distributie van het vlees. In Nicaragua is dat met name interessant om een betere prijs voor het vlees te krijgen en voor de acceptatie daarvan bij de export. Al vanaf 2010 moet vlees aan deze voorwaarde voldoen bij de export naar de VS.

Op verzoek van Doetinchem heeft het LBSNN dit project ontwikkeld met de partners in La Libertad. Op 28 juni 2011 ontvingen we een goed gedocumenteerd projectvoorstel. Voor dit project heeft Doetinchem een bedrag van € 4.286 beschikbaar gesteld. LBSNN/Hivos verdubbelen dit bedrag. Dit geld komt in een roterend fonds voor de boeren in La Libertad. De doelgroep van het project is in het eerste jaar minimaal 40 boeren met gemiddeld 60 stuks vee. Per koe kunnen zij voor \$ 3,5 krediet aanvragen tot een maximum van 60 koeien.

Bij veel projecten in Nicaragua – zo ook dit – is het een kwestie van lange adem. Eind 2012 moest er nog één handtekening gezet worden aan Nicaraguaanse zijde. In 2013 is met de uitvoering begonnen. 46 producenten zijn geïdentificeerd en opgenomen in het programma met in totaal 2350 stuks vee. UNAG-CEGE is behulpzaam bij de uitvoering.

Fase 1 is inmiddels afgerond. 50% van het project is doorlopen. 840 stuks vee zijn onderzocht op ziekten. Er is een kredietcomité gevormd. De inning verloopt heel goed. FCJ heeft een veearts aangesteld en controleert het werk van CEGE. Het was de bedoeling dat in 2014 een tweede groep boeren een krediet zouden krijgen om in het project te stappen. Bij het uitkomen van dit jaarverslag hebben we daar nog geen gegevens over.

Drie boeren uit Betulia die meedoen met het programma Trazabilidad

Ontwikkeling toerisme in La Libertad

La Libertad heeft toeristische potentie. Dat blijkt uit de oriënterende missie die Bob Nederveen in opdracht van het LBSNN in 2012 heeft uitgevoerd. De Nicaraguaanse touroperator Va Pues bevestigt dat. Met name de goudwinning en het plattelandskarakter van La Libertad nodigen uit tot een bezoek. Op dit moment kunnen nationale en internationale toeristen niet bediend worden zoals gewenst. De infrastructuur is zeer beperkt. Er zijn bijv. geen richtingborden en de watervoorziening is matig. Ondernemers zijn zich weinig bewust van de economische mogelijkheden en voordelen van toerisme. Het is nooit als een mogelijke inkomstenbron gezien. Sinds enige jaren beschikt de gemeente La Libertad over een strategisch toeristisch plan.

Doel van het project

Versterken van het toeristisch potentieel in La Libertad door co-investeringen tussen publieke en private sector. Startpunt hierbij is het verbeteren van en voldoen aan essentiële voorwaarden om het toerisme in beweging te krijgen en hier een economische activiteit van te maken.

Voorfase: basisinfrastructuur

Het betreft de eerste investeringen in de benodigde basisinfrastructuur voor een toeristische ontwikkeling. Voor het verbeteren van de basisinfrastructuur is € 23.110 nodig. Doetinchem/Hivos-LBSNN heeft daarvan de helft voor zijn rekening genomen. De gemeente La Libertad zorgt voor de rest. De gemeenteraad van La Libertad heeft de eigen bijdrage hiervoor opgenomen in de begroting 2013. Halverwege 2013 is het project in uitvoering gegaan.

Activiteiten/investeringen:

- door workshops bewustwording van private sector over de mogelijkheden
- opzetten informatiepunt
- restauratie 'Casa Museo'
- panelen over het leven van de mijnwerker
- audiovisueel promotiemateriaal
- richtingborden in de bebouwde kom en specifiek aanduiden van toeristische punten
- maken van toeristische plattegrond
- maken van catalogus met toeristische diensten en attracties.

Weekmarkt op het platteland in Betulia

Fase I

In 2014 is de volgende fase van start gegaan. Daarin werken drie gemeenten in de regio Chontales (La Libertad, San Pedro de Lovago en El Rama), hun Nederlandse partnergemeenten/LBSNN en de Fundacion Centro Empresarial Pellas (CEP) uit Nicaragua met elkaar samen. CEP is een liefdadigheidsinstelling behorend bij een rijke Nicaraguaanse onderneming. De bijdrage van Doetinchem aan La Libertad bedraagt € 25.000 (incl. de verdubbeling door Hivos/LBSNN), ongeveer de helft van het benodigde bedrag.

Deze fase bestaat uit:

- trainen en begeleiden van bestaande en potentiële (jonge) ondernemers met toeristische producten (in het bijzonder bedrijfjes die in staat zijn de authenticiteit van elke gemeente te laten zien met hun producten)
- identificeren van nieuwe toeristische producten
- organiseren van de lokale private actoren
- begeleiden van de publiek-private samenwerking (gemeente en INTUR)
- meehelpen opstellen van gemeentelijke toeristische agenda's.

Ook wordt samenwerking gezocht met toeristische organisaties in buurland Costa Rica, waar toerisme een belangrijke bron van inkomsten is.

In mei 2014 is de toeristische agenda van de gemeente La Libertad uitgekomen. Daarin een gedetailleerd overzicht van de planning en begroting voor 2014.

Fase II

Eind 2014 heeft Doetinchem het contract voor fase II getekend. In deze fase gaat ligt de focus op het ontwikkelen en versterken van concurrerende toeristische producten. Het is wederom een samenwerkingsproject tussen de drie gemeenten in de provincie Chontales. Voor La Libertad komt de nadruk te liggen op een toeristisch circuit rond de traditionele goudwinning. Verder gaat het om bedrijfsvoering van toeristische ondernemers en versterking van de gemeente bij het toerisme-beleid. De bijdrage van Doetinchem (incl. verdubbeling Hivos-LBSNN) is € 40.000.

Interview met Bayardo Calero Jaime

In het dorpje Corozo dat bij de comarca Betulia hoort, heeft Bayardo Calero Jaime een finca (boerderij). Hij is deelnemer aan het toerisme-programma met de CEP en zegt dat hij het belangrijk vindt. Op zijn finca Las Tres Marias zijn twee watervallen. In een deel van de rivier kun je lekker zwemmen. In de droge periode is dit al een toeristische bestemming, vooral rond Pasen is het altijd erg druk. Hij heeft het in 2014 aangepast met kleine overkappingen (rancho's), waar versnaperingen te koop zijn, en een verwijzing, zodat de plek het hele jaar door bezocht kan worden. Op 13 april was daarvan de lancering.

Voor iedereen die een vakantie naar Nicaragua overweegt, is een bezoek aan La Libertad de moeite waard. Op onze nieuwe webpagina [Toerisme](#) kunt u lezen waarom.

Microkredietprogramma

Sinds de start van het Caminando Juntosprogramma in 2007 is ontwikkeling van de lokale economie een van de belangrijke speerpunten. Het beschikbaar stellen van microkrediet aan kleine boeren is een van de opties om lokale ontwikkeling te stimuleren. Sinds 2011 is DOS in overleg met LBSNN/Hivos over het opzetten van zo'n programma in La Libertad.

In 2012 zijn de voorwaarden voor het opzetten en uitvoeren van een kredietprogramma in La Libertad aangescherpt. Er zou een onderzoek komen naar behoefte, voorlichten/trainen kleine en middelgrote producenten, waarbij ten minste 60 boeren bediend kunnen worden met krediet op basis van een businessplan.

Het blijkt niet makkelijk te zijn om een betrouwbare financiële instelling te vinden die de kredieten kan verstrekken. Met CEPRODEL, een Nicaraguaanse ngo met ervaring in garantieverlening in o.a. woningbouwprogramma's en kredietverstrekking, zijn we op aandringen van het LBSNN in zee gegaan.

Doetinchem heeft \$ 42.000 beschikbaar gesteld als microkrediet. Uit het Caminando Juntosfonds komt daar \$ 42.000 bij. CEPRODEL voegt er \$ 33.600 eigen middelen bij. Totaal een bedrag van \$ 117.600. Dit krediet is bestemd voor producenten die ondernemen op basis van een zogenaamde Carta de Derecho de Posicion. Deze producenten beschikken over onvoldoende garanties voor het verkrijgen van een normaal krediet bij een bank, maar hebben wel economisch potentieel en ondernemerszin. Hiervoor wordt een diagnose, een businessplan en een financieel plan opgesteld.

Eind 2013 zijn de eerste vier kredieten aan producenten in La Libertad overhandigd. In 2014 zijn daar nog acht boeren bijgekomen. Helaas bleek al snel dat CEPRODEL in de financiële problemen kwam. Zij kon de gemaakte afspraken niet nakomen. Toen dit bij DOS bekend werd, hebben we het programma stopgezet. LBSNN kwam daarna tweemaal met het aanbod van een andere financiële instelling. Eind 2014 was DOS nog in onderhandeling met LBSNN over een vervolg dan wel terugvordering van het geld.

Rotonde bij binnenkomst in La Libertad

Woningbouw

Samen met Sité Woondiensten ondersteunt Doetinchem een kleinschalig woningbouwproject in La Libertad. Aanleiding was de orkaan Mitch die in 1998 huishield in Nicaragua. Sinds 2002 zijn 33 degelijke woningen gebouwd, die via huurkoop afbetaald worden. De geïnde bedragen worden geïnvesteerd in nieuwe woningen. Daarvan zijn er inmiddels 4 gebouwd. De begunstigden doneren de grond waarop gebouwd wordt, aan de lokale organisatie FC Juntos. De huur wordt in 180 maandelijkse termijnen betaald. De bewoners rekenen maandelijks contant af bij het gemeenschapshuis van FC Juntos. Na 15 jaar worden ze eigenaar van het huis. Alle overeenkomsten zijn vastgelegd in officiële documenten.

Tot en met 2012 heeft DOS met donaties van Sité en anderen gebruikgemaakt van een verdubbelingregeling via het KPA-fonds. Doetinchem heeft incl. verdubbelingen € 202.649 geïnvesteerd in het woningbouwprogramma.

In november 2012 waren Sergio Lazo en Jamileth Miranda uit La Libertad op werkbezoek in Doetinchem. Het thema wonen was de rode draad van het bezoek. Het bleek dat er nog veel behoefte is aan woningen voor de middenklasse in La Libertad. Voor de mensen in hutjes bouwt de gemeente La Libertad een aantal zeer eenvoudige woningen; de Canadese goudmijn B2Gold bouwt huizen voor werknemers van de mijn.

DOS heeft de afgelopen jaren geprobeerd aan de wensen uit La Libertad gehoor te geven. Door nog eenmaal een flink bedrag beschikbaar te stellen, zou de woningbouw in La Libertad een flinke slag kunnen maken. In 2014 is er via donaties van Sité en de gemeente Doetinchem en uit eigen DOS-middelen een substantieel bedrag beschikbaar gekomen voor woningbouw.

In 2014 zijn in La Libertad besprekingen gevoerd om een goed businessplan op te stellen voor mogelijk een 'bouwbedrijf FC Juntos' of vorm van woningcorporatie. Ondanks inspanningen van het LBSNN en DOS is het niet gelukt om een bevredigend businessplan op schrift te krijgen. De voorwaarden die Hivos/LBSNN stelt om voor verdubbeling in aanmerking te komen, waren niet haalbaar. Eind 2014 heeft DOS besloten dit traject af te sluiten. Met de gemeente Doetinchem, Sité en Fundacion Crecemos Juntos gaat DOS overleggen om het woningbouwprogramma op een andere wijze voort te zetten en de beschikbare middelen in een rechtstreekse overeenkomst tussen DOS en FC Juntos op een verantwoorde en toekomstgerichte wijze te besteden aan sociale woningbouw in La Libertad.

Boerenmarkt in La Libertad

Boeren in La Libertad hebben in het verkoopproces een zwakke positie, o.a. doordat de dichtstbijzijnde markt op afstand is. Zij beschikken in het algemeen over beperkte vaardigheden en hebben te maken met intermediairs die het gros van de winst tot zich nemen. Ook hebben zij onvoldoende kennis van de marktwaaarde van producten.

Op het ogenblik zijn Juigalpa en Managua de uitvalbases voor de lokale bevolking van La Libertad om landbouwproducten te verkrijgen. Veel lokale boeren produceren vooral voor eigen gebruik. In het stedelijk deel van La Libertad is geen plek om hun productie te commercialiseren.

Boerenmarkt in La Libertad, vooral vrouwen verhandelen hun waar

De gemeente La Libertad heeft in haar meerjarenplanning een bedrag begroot voor het oprichten van een boerenmarkt in het stadje. DOS heeft hieraan een financiële bijdrage geleverd van € 4.484. De gemeente Doetinchem en DOS hebben het contract hiervoor in juni 2013 ondertekend.

De doelgroep bestaat uit 39 vrouwen, die lid zijn van de boerencoöperatie UNAG. Twintig van hen hebben in november 2013 een capaciteitstraining gevolgd en begeleiding gekregen bij het opzetten van de markt. Inmiddels is een bestuur opgericht en op 21 februari 2014 is de boerenmarkt van start gegaan in aanwezigheid van een DOS-delegatie. Bij de opening heeft DOS een cheque voor de basisinfrastructuur van de boerenmarkt aan burgemeester Damarys Lopez Mata overhandigd. Sindsdien is er op vrijdag om de veertien dagen markt in La Libertad. Zowel de boeren als de bevolking is er heel tevreden mee.

Interview met deelnemster aan de markt

Dona Louisa is een vrouw van 52 jaar uit de buurtschap Arena. Zij is getrouwd, heeft 10 kinderen, 10 kleinkinderen en 1 achterkleinkind. Zij heeft voor de boerenmarkt in La Libertad gekozen, omdat ze hier meer voor haar producten kan krijgen dan in Betulia, waar ook een weekmarkt is. Zij heeft een klein boerenbedrijf met 2 koeien, 2 kalfjes en kippen. Ze verbouwt groente, sinaasappels en mandarijnen. Ze maakt kaas en room en verkoopt haantjes en eieren.

Schoon water voor La Libertad

Een van de projecten van Doetinchem met Nicaragua is het waterproject. Daarin werken partijen uit La Libertad, gemeente Doetinchem, Waterschap Rijn en IJssel, Vitens-Evides International en Lettinga Associates Foundation (LeAF) samen.

Dit project is door de gemeente Doetinchem en de stichting DOS in 2007 geïnitieerd met als primair doel het leveren van betrouwbaar drinkwater voor iedereen in La Libertad. Waterschap Rijn en IJssel voert het programma uit.

La Libertad kampt met diverse problemen op het gebied van water. Problemen die de gehele waterketen betreffen. Het verzoek vanuit La Libertad sluit aan bij de ambities van vele landen, waaronder Nederland en Nicaragua, namelijk werken aan de acht millenniumdoelen.

Millenniumdoel 7 luidt: halvering van het percentage van de wereldbevolking zonder toegang tot veilig drinkwater en duurzame sanitaire voorzieningen.

Het project 'Schoon water voor La Libertad' vormt een onderdeel van het programma Caminando Juntos 2 waarvan het opdrachtgeverschap deels berust bij het LBSNN/Hivos.

Eerste fase 2008-2011

In deze fase is een begin gemaakt met het stroomgebiedsbeheer van de Rio San Miguel, verbetering van de sanitatie en het drinkwaternet in de stad.

Tweede fase 2011-2013

In de tweede fase ligt de focus op de bedrijfsplannen voor boeren, met maatregelen voor het (water)milieu en ter versterking van hun economische positie. In 2011 hebben vijf samenwerkende gemeenten in het stroomgebied van de Rio Mico (La Libertad, San Pedro de Lovago, Santo Tomas, Villa Sandino en Santo Domingo) als onderdeel van dit project een intentieverklaring voor samenwerking op het gebied van stroomgebiedsbeheer in groter verband ondertekend. In 2012 is verder gewerkt aan het vergroten van draagvlak.

Belangrijk onderdeel in deze fase was het vergroten, delen en vastleggen van waterkennis.

Inmiddels is het stroomgebiedscomité van de Rio San Miguel officieel ingeschreven in het register van de Nationale Waterautoriteit ANA. De functie van het comité is vergelijkbaar met de functie die een waterschap in Nederland heeft, maar dan op basaal niveau. Sinds oktober 2013 is het Comité de Cuenca Rio Mico operationeel. Dat beslaat een groter gebied over de vijf eerdergenoemde gemeenten.

Derde fase 2013-2015

Sinds augustus 2013 bevindt het project zich in de nazorgfase.

Het jaar 2014 stond in het teken van de afwikkeling van de bedrijfsplannen met de betrokken boeren, de bouw van tien eco-latrines op de middelbare school en de cursus voor ambtenaren van de gemeenten en het drinkwaterbedrijf over een goede drinkwatervoorziening.

Drinkwater

Vitens heeft zich in 2013 teruggetrokken. Waterschap Rijn en IJssel heeft ook het onderdeel drinkwater overgenomen, waarvoor het een specialist inhuurde die adviseert over het beheer en distributie van drinkwater. In 2014 zijn met consultants gesprekken gevoerd over het masterplan drinkwater. Voor ambtenaren van de deelnemende gemeentes en het drinkwaterbedrijf is op de valreep van 2014 de cursus drinkwater gerealiseerd.

Stroomgebiedbeheer

Ambtenaren en leden van de stroomgebiedscomités volgden cursussen en workshops die vooral gericht zijn op het ontwikkelen van vaardigheden om hun taken goed op te pakken. Voor boeren die in de tweede fase op het spoor van het werken met een bedrijfsplan zijn gezet, zijn er studiegroepen gevormd om zélf verder te gaan werken met het bedrijfsplan. Daardoor gaan ze strategisch en toekomstgericht denken over hun bedrijf. De beide stroomgebiedscomités worden gecoacht in het verder vormgeven van hun activiteiten.

In 2014 is in het stroomgebied van de Rio San Miguel gewerkt aan de implementatie van de bedrijfsplannen en de administratie daarvan. 25 bedrijven zijn betrokken bij het deelproject 'Werken met je bedrijfsplan'.

SNV-Managua is betrokken bij de aanleg van biogasinstallaties. Op vijf bedrijven worden de stalvloeren verhard, zodat de installaties geplaatst kunnen worden. Dit project is zelfstandig door het stroomgebiedscomité uitgevoerd.

Sanitatie

In 2012 waren er verkenningen voor de introductie van composttoiletten op de middelbare school IRCA. De school gaat de compost gebruiken voor hun eigen moestuin. Het project heeft vooral een educatief karakter. Intussen zijn op het terrein van de school 10 eco-latrines gebouwd.

Missie waterschap aan La Libertad juni 2014

Het WRIJ en het LBSNN hebben besloten tot een opsplitsing van de nazorgfase in een meer inhoudelijk technisch deel door WRIJ en een institutionaliseringsdeel door LBSNN. Deze missie had tot doel te bezien welke technisch inhoudelijke onderdelen uit het projectplan nog uitvoerbaar zijn in het laatste half jaar van het project 'Schoon water voor La Libertad'. Bijzondere aandacht was er voor

de subsidieverstrekking ten behoeve van de bedrijfsplannen, het aanleggen van deugdelijke vee-oversteekplaatsen door de rivier en herbebossing.

Waterexperts uit La Libertad lopen stage bij waterschap

In september zijn zeven vertegenwoordigers van het watercomité te gast geweest bij waterschap Rijn en IJssel. Zij werken in Nicaragua aan het project Schoon water voor La Libertad. De delegatie bestond uit boeren en ambtenaren. Zij maakten kennis met de werkwijze van het waterschap en de Nederlandse manier van samenwerken tussen organisaties. Vooral de samenwerking tussen boeren en waterschap bij het waterbeheer kreeg aandacht. Veeteelt, verbonden met water en bodemvruchtbaarheid, was ook een thema dat aan bod kwam. In een aantal werksessies heeft men het geleerde omgezet in plannen voor thuis. Een gezamenlijke bijdrage aan een landelijke waterconferentie in januari 2015 in Nicaragua werd voorbereid. Op de vrije zaterdag bezocht de delegatie enkele waterwerken waar Nederland wereldberoemd mee werd, zoals het gebied IJsselmonde en de Deltawerken.

Vertegenwoordigers van watercomité La Libertad bij waterschap Rijn en IJssel

Asilo Ancianos

De maaltijdvoorziening voor arme ouderen waarvoor Doetinchem zich een aantal jaren heeft ingezet, is sinds 2010 zelfvoorzienend. In La Libertad bestaat een groot draagvlak om naast de maaltijden aan deze ouderen ook volledige zorg te bieden. De economische commissie van de RK-parochie Virgen de la Luz heeft zich sterk gemaakt voor de bouw van een tehuis waarin 16 ouderen onderdak krijgen. De bouwtekening ligt al klaar. De documenten voor legalisatie van het terrein zijn intussen in orde. Het terrein is omheind en geëgaliseerd. Begin 2014 zou de bouw van start gaan.

Tijdens het bezoek van burgemeester Damaris Lopez Mata in mei aan Doetinchem is er een interessante uitwisseling geweest over ouderenbeleid. Dit gebeurde bij een lunch in Schavenweide. In La Libertad blijven de meeste ouderen met steun van de omgeving in hun eigen huis. Maar het is een wens om sommige behoeftige ouderen op te nemen in een tehuis. In Nederland is dezelfde trend gaande.

Doetinchem heeft inmiddels \$ 20.000 klaar liggen voor de bouw van dit tehuis.

Tijdens het bezoek van de DOS-delegatie in februari 2014 hebben we gesproken over de bouw van het asilo ancianos in La Libertad, o.a. met viceburgemeester Darwin Kauffman, Victor Martinez, vertegenwoordiger van goudmijn B2Gold, padre Almer van de RK-parochie en vertegenwoordigers van FC Juntos.

DOS stelt als voorwaarde voor het schenken van het bedrag dat alle stakeholders een contract ondertekenen waarin beschreven:

- afspraken met alle actoren (RK-kerk, gemeente La Libertad, FCJuntos/DOS, goudmijn B2Gold) over het ontwerp van het gebouw, eigendomsrechten van de grond, de financiële bijdragen en verantwoordelijkheden van de diverse actoren en het tijdsplan;
- opstellen van een plan voor inrichting en exploitatie;
- benoeming van een krachtig comité dat het project draagt.

Eind 2014 is dat contract er nog niet. Ook is nog niet met de bouw begonnen.

Lijst van afkortingen

ASOGALI	Asociacion de Ganaderos La Libertad
CEGE	Centre de Gestion Empresarial, economisch onderzoekscentrum
CEP	Centro Empresial Pellas
CEPRODEL	Centro de Promocion del Desarrollo Local
DOS	Doetinchem en Ontwikkelingssamenwerking
ENACAL	Empresa Nicaraguense de Acueductos y Alcantarillados Sanitarios
FC Juntos	Fundacion Creemos Juntos (stedenbandorganisatie in La Libertad
Hivos	Humanistisch instituut voor ontwikkelingssamenwerking
INATEC	Instituto Nacional Tecnologico
INTUR	Instituto de Turismo Rural
KPA	Kleine Plaatselijke Activiteiten
LBSNN	Landelijk Beraad Stedenbanden Nederland-Nicaragua
LeAF	Lettinga Associates Foundation
MAGFOR	Ministerio de Agricultura y Foresteria
MDG	Millennium Development Goal
MINED	Ministerio de Educacion
MINSA	Ministerio de Salud
NGO	Niet Gouvernementeale Organisatie
PIDEL	Programa Integralis de Desarrollo Local
RK	Rooms Katholiek
SNV	Netherlands Development Organisation (voorheen Stichting Nederlandse Vrijwilligers)
UNAG	Union Nacional de Agricultores y Ganaderos
WRIJ	Waterschap Rijn en IJssel

Jaarrekening DOS 2014

In het boekjaar is niets toegevoegd aan de algemene reserve. De hoogte van de reserve wordt voldoende geacht voor de continuïteit van de activiteiten. De reserve bedraagt per 31 december 2014 € 9.000. De overige middelen per 31 december 2014 zijn gereserveerd voor projecten in La Libertad.

Fiscale positie

De stichting is geen belasting naar de winst verschuldigd.

Balans per 31 december

	2014	2013
Activa		
<i>Vlottende activa</i>		
Vorderingen	€ 33.715	€ 3.403
Voorraad		€ 1.125
	€ 33.715	€ 4.528
<i>Liquide middelen</i>		
Spaarrekening	€ 71.745	€ 80.840
Rekening courant Rabobank	€ 1.357	€ 12.042
Kas	€ 60	€ 60
	€ 73.162	€ 92.942
	€ 106.877	€ 97.470
Passiva		
<i>Eigen vermogen</i>		
Algemene reserve	€ 9.000	€ 9.000
<i>Voorzieningen</i>		
reserveringen	€ 97.830	€ 51.334
<i>Lopende schulden (korter dan 1 jaar)</i>		
Diverse te betalen kosten	€ 47	€ 39.136
	€ 106.877	€ 99.470

Overzicht Baten en lasten

	2014	2013
Baten		
Subsidies	€ 56.603	€ 46.603
H. Kaiser - afscheid		€ 4.951
H. Kaiser - Adriaan Borst prijs		€ 5.000
Giften		€ 10.673
Verkopen minus inkopen		€ 3.664
Duckrace/badeendenrace		€ 3.334
Kunstveiling		€ 1.256
Acties 2014	€ 14.431	
rente	€ 607	€ 907
	<u>€ 71.641</u>	<u>€ 76.388</u>
Lasten		
projecten		€ 73.152
personele inzet		€ 300
inkopen	€ 1.874	
voorlichting	€ 10.763	€ 9.258
uitwisseling LL	€ 7.661	€ 11.123
overige kosten	<u>€ 4.847</u>	
	€ 25.145	€ 93.833
resultaat/ toevoeging Voorzieningen	€ 46.496	€ -17.445
	<u>€ 71.641</u>	<u>€ 76.388</u>

Toelichting op de balans

Vlottende activa

Vorderingen € 33.715

De vorderingen betreffen

Subsidies € 27.603

Debiteuren € 5.505

Rente € 607

€ 33.715

Liquide middelen € 73.162

Deze post betreft kasgeld en direct opeisbare banktegoeden.

Passiva

Eigen vermogen € 9.000

de algemene reserve dient als garantie voor de continuïteit van de organisatie

Voorzieningen € 97.830

De voorzieningen betreft reservering ter ondersteuning van Caminando Juntos en andere projecten in La Libertad

Saldo 1 januari € 51.334

toevoeging ultimo € 46.496

Saldo 31 december € 97.830

Deze voorzieningen zijn geormerkt voor:

Woningbouwprojecten:

Sité en gD € 30.000

DOS € 47.000

Overige projecten:

Asilo Ancianos / Woonvoorz.ouderen € 20.000

onvoorzien € 830

€ 97.830

Lopende schulden (korter dan 1 jaar)

€ 47

Toelichting op het overzicht baten en lasten

Baten

Ontvangen subsidies

€ 56.603

Gemeente Doetinchem

€ 27.603

LBSNN - voorlichting bewustwording, fondswerving

€ 9.000

Gemeente Doetinchem - woningbouwproject

€ 20.000

€ 56.603

Opbrengsten

€ 14.431

donaties

€ 5.849

acties

€ 8.582

€ 14.431

rente

€ 607

Lasten

Inkopen vogeltjes

€ 1.874

Voorlichting

€ 10.763

reiskosten

€ 116

drukwerk en infomateriaal

€ 1.702

vrijwilligersvergoeding

€ 3.000

muurschilderbrigade

€ 985

decemberactie

€ 4.668

delegatie uit LL

€ 292

€ 10.763

Uitwisseling La Libertad

€ 7.661

Bezoek aan La Libertad

€ 3.719

Bezoek uit la Libertad

€ 3.942

€ 7.661

Overige kosten

€ 4.847

vertalingen

€ 755

Lidmaatschap LBSNN

€ 3.000

Representatiekosten

€ 32

bankkosten

€ 62

Accountants en administratiekosten

€ 998

€ 4.847 .

Lay out: repro, gemeente Doetinchem
Productie: repro gemeente Doetinchem